

A Belügyi Szemle sajátosságai, jellegzetességei – ahogy én látom

Lévay Miklós

Prof. dr., kandidátus, egyetemi tanár
Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Állam- és Jogtudományi Kar,
Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc
Állam- és Jogtudományi Kar
levaym@ajk.elte.hu

Dr. Dános Valér főszerkesztő úr megtisztelő felkérése lehetővé tette számomra, hogy átgondoljam kapcsolatomat a Belügyi Szemle folyóirattal, és a terjedelmi korlátok keretei között kifejtsem gondolataimat sajátosságairól, jellegzetességeiről.

A folyóiratnak alapvetően olvasója vagyok – szerény mértékben, eddig hat tanulmány erejéig szerzőség is fűz a laphoz –, mégpedig az 1970-es évek második felétől.

1978-ban, kriminológiai tárgyú szakdolgozatomra készülve jöttem rá arra, hogy amennyiben a diszciplína tárgykörébe tartozó hazai tanulmányokra van szükségem, akkor a Kriminológiai és Kriminálisztikai Tanulmányok mellett elsősorban a Belügyi Szemlét kell átnéznem.

A több mint negyvenéves olvasói tapasztalat és az archívum áttekintése alapján következtetésem, Vámbéry Ruzstem saját tankönyvére vonatkozó minősítését idézve, hogy ez a folyóirat „*más, mint a meglévők*” (Vámbéry, 1913).

Másnak gondolom a Belügyi Szemlét, mint a hazai rokon folyóiratok (például Jogtudományi Közlöny, Magyar Jog), illetve mint a tipikus tudományos folyóiratok. Számomra a másság lényege – és ezt tekintem a folyóirat legfőbb sajátosságának – a nem tisztán tudományos profil, a nem kizárólag tudományos közlemények publikálása. Részemről ennek a sajátosságnak az azonosítása nem értékítélet, hanem ténymegállapítás.

A „lapgazda” Belügyminisztérium a mindenkori szerkesztőséggel és főszerkesztővel együtt szélesebb olvasóközönséget céltzott meg, mint a kutatók, egyetemi oktatók és hallgatók. A folyóirat nem csupán tudományos, hanem szakmai, gyakorlati kérdések fóruma is, sőt, számít a „laikusok”, a szélesebb olvasóközönség érdeklődésére.

Úgy vélem, hogy ennek a vegyes jellegnek, profilnak vannak állandó elemei, még akkor is, ha ezeknek az elemeknek egy része bizonyos idő elteltével eltérő névvel, rovatmegjelöléssel szerepel. Véleményem szerint tartalmi szempontból a Belügyi Szemlében megjelent publikációk a következők szerint oszthatóak: a) tudományos közlemények, b) szakmai, gyakorlati kérdésekkel foglalkozó cikkek, c) könyvismertetések, d) külföldi kitekintés, e) tudományos, szakmai teljesítmények felidézése, megörökítése, f) szélesebb olvasóközönség érdeklődésére számot tartó írások. Természetesen az idők során változott az egyes kategóriába tartozó publikációk tartalma, jellege, az utóbbi időben pedig az egyes lapszámokon belüli arányuk. Így például a szélesebb olvasóközönség érdeklődésére számot tartó publikációk hosszú ideig jellemzően a *Titkos Háborúk Történetét* jelentette – számomra meglepő módon „*Titkos Háború*” cím alatt még az 1990-es években is szerepeltek ilyen rovat címmel írások a folyóiratban –, ma pedig részben az interjúk, illetve portrék szolgálják ezt a célkitűzést. A kategóriák közül mint sajátosságra külön utalok a tudományos, szakmai teljesítményeknek a megörökítését, ébrentartását szolgáló, a rendészeti tudományok, a bűnügyi tudományok, a rendőri munka területén kiemelkedőt produkáló, adott esetben már nyugállományban lévő kutatókkal, rendőri vezetőkkel készült interjúkra, illetve pályafutásuk méltatására (lásd például a kilencvenéves Katona Géza köszöntését; Nagy, 2015).

Az előzőekben említettekén túl a folyóiratnál tetten érhető, jellemzően az 1980-as évektől, egy lényeges tartalmi sajátosság, amely a következőképpen határozható meg: kritikai szemléletű publikációkkal hozzájárulni a rendőrség, a rendészeti szervek, a rendőri munka, a rendészeti felsőoktatás, a büntüldözés korszerűsítéséhez, autoriter politikai viszonyok között akár azokkal szemben, demokratikus viszonyok között azok kívánalmainak megfelelően.

Ez a sajátosság különösen jellemezte a folyóiratot az 1989–1990-es rendszer-változás időszakában és az azt közvetlenül megelőző években. Ahogy arra Korinek László rámutat, a „*belügyi munka alkotmányosságának előmozdításában fontos szerepet játszott a Belügyi Szemle, amelyben teret kaptak a hivatalos felfogással ellentétes nézetek is.*” (Korinek, 2015).

A pozitív jellegzetességek közül feltétlenül kiemelendők a hazai kutatási eredmények nemzetközi megismertetését szolgáló angol nyelvű különszámok. Ezek az 1990-es évek végétől az adott évben a szerkesztőség által legjobbnak tartott tanulmányoknak egy lapszámában való angol nyelvű publikációját jelentették (BEST OF 1998). 2020-tól kezdődően pedig angol nyelvű különszámok jelennek meg ([URL1](#)).

A kriminológia szempontjából ugyancsak rendelkezik sajátossággal a Belügyi Szemle.

Edwin H. Sutherland szerint a kriminológia tárgyköre „*felöleli a jog képződésének folyamatát, a jog megsértésének folyamatát, illetve a jogsértésekre adott reakciókat*” (Sutherland meghatározását idézi: Borbíró 2019). A hármas tárgykörből az elsőbe tartozó publikációk megjelentetésre lehetőség van a jogtudományi folyóiratokban, valamint a jogi karok periodikáiban. A harmadik tárgykörbe, de különösen a másodikba tartozó kutatási eredményeket (bűnözés és annak különböző típusainak jellemzői, bűnelkövetőkkel kapcsolatos vizsgálatok) tartalmazó, egyetemi oktatók, PhD-hallgatók, gyakorlati szakemberek által írt eredeti tanulmányok közlésének elsődleges fóruma viszont a Belügyi Szemle. Ennek magyarázata részben, hogy az előzőleg említett folyóiratok ritkán közölnek adatokkal, ábrákkal, táblázatokkal illusztrált kriminológiai tanulmányokat, részben pedig, hogy a Magyar Kriminológiai Társaság (MKT) folyóiratában, a *Kriminológiai Közleményekben* az MKT rendezvényein tartott előadások írásos változata jelenik meg, az Országos Kriminológia Intézet (OKRI) éves kiadványában, a *Kriminológiai Tanulmányokban* pedig az OKRI saját kutatóinak tanulmányait publikálja. Az előzőek jelzik, hogy a hazai kriminológia számára nélkülözhetetlen publikációs fórum a Belügyi Szemle.

Nehezen tudom elfogadni viszont a közlési feltételek következő mondatát: „*A Belügyi Szemleiben megjelent cikkek nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség álláspontját, azok tartalmáért való felelősség minden esetben a szerzőket terheli.*” (A lapszámok utolsó oldalán, a Közlési Feltételek cím alatt megtalálható mondat. Például a 2021. évi 12. számban a 2297. oldalon.) Lektoráltatás után, szerkesztőségi döntés alapján publikált cikkektől nem kellene ilyen „távolságot tartani”. Hazai jogtudományi folyóiratokban, a jogi karok periodikáiban, más tudományos folyóiratokban ilyen „eltolással” nem találkozunk. Megfontolandónak tartom a mondat elhagyását. Amennyiben pedig mindenképpen kell egy ilyesfajta kitétel, akkor annak tartalmára például szolgálhatnak a Belügyi Szemléhez hasonló státusú folyóiratok (minisztériumhoz vagy egyéb intézményhez, testülethez tartozó kiadványok), amelyek inkább azt jelzik, hogy a cikkek nem a fenntartó intézmény álláspontját képviselik.¹

A Belügyi Szemle általam eddig azonosított sajátosságai, jellegzetességei a múltra és a jelenre vonatkoznak.

Dános Valér – Hornyik Zsuzsanna – Szabó Csaba: *A Belügyi Szemle útja a kvartilisek táborába – fejlesztések, eredmények, feladatok* című kiváló tanulmányából azonban következtethetünk a jövő remélt, elérendő sajátosságára.

¹ Így például a Rendőrség Tudományos Tanácsának folyóiratában, a *Rendőrségi Tanulmányokban* a következő szerepel: „*A megjelenő írások nem a Rendőrség Tudományos Tanácsa, hanem a szerzők saját, tudományos szabadságán alapuló álláspontját képviselik.*”

Ez pedig nem más, minthogy azon túl, hogy a folyóirat megtartsa a jelenlegi hazai A minősítésű besorolását, a „nemzetközi kvartilis szemléletű Q1, Q2, Q3, Q4 értékelési rendszernek is – felmenő rendszerben – megfeleljen a Belügyi Szemle” (Dános, Hornyik & Szabó, 2021).

A megfelelést szolgáló törekvések, erőfeszítések, változások észlelhetők. Úgy érzem azonban, hogy egy dilemmával szembe kell nézzen a szerkesztőség, mégpedig azzal, hogy a folyóirat a tudományos színvonal további emelése, a tudományos közlemények arányának növelése mellett mennyire lesz továbbra is „más, mint a meglévők”, azaz mennyire marad meg a szélesebb olvasóközönység érdeklődésére számító, nem tisztán tudományos folyóiratnak.

A dilemma sikeres megoldását kívánom a szerkesztőségnek! Egyúttal gratulálok az egykori főszerkesztőknek, szerkesztőknek és szerkesztőségnek, valamint a jelenlegi főszerkesztőnek, szerkesztőknek és szerkesztőségnek a Belügyi Szemle elért eredményeiért!

Felhasznált irodalom

- Borbíró A. (2019). Problémafelvetés: mivel foglalkozik a kriminológia? In Borbíró A., Gönczöl K., Kerecsi K. & Lévay M. (Szerk.), *Kriminológia*. (pp. 29–56). Wolters Kluwer.
- Dános V., Hornyik Zs. & Szabó Cs. (2021). Tükör: A Belügyi Szemle útja a kvartilisek táborába – fejlesztések, eredmények, feladatok. *Belügyi Szemle*, 69(1), 11–33. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.1.1>
- Korinek L. (2015). Rendszerváltozás a belügyben. *Belügyi Szemle*, 63(1), 5–33. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2015.1.1>
- Nagy G. (2015). A kilencvenéves Katona Géza professzor, nyugállományú rendőr dandártábornok köszöntése. *Belügyi Szemle*, 63(12), 5–6.
- Vámbéry R. (1913). *Büntetőjog*. Grill.

A cikkben található online hivatkozás

URL1: *Elérhető tartalom*. <https://belugyiszemle.hu/hu/elerheto-tartalom>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Lévay M. (2022). A Belügyi Szemle sajátosságai, jellegzetességei – ahogy én látom. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2355–2358. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.40>